

LBRIS

We know
books

HERMANN HESSE

Francisc de Assisi

HERMANN HESSE

Franz von Assisi

Mit einem Essay von Fritz Wagner

Copyright © Suhrkamp Verlag, Frankfurt am Main, 1988
Toate drepturile rezervate și controlate de Suhrkamp Verlag Berlin

Traducere din limba germană:
Anca Vasas-Mihăilescu prin Graal Soft

© RAO Distribuție, 2020
pentru versiunea în limba română

Ilustrația copertei

Giotto – *San Francesco Dando il suo mantello ad un povero*
Francisc îi dăruiește unui nobil scăpătat mantaua sa

2024

RAO Distribuție

Str. Bărgăului, nr. 9-11, sector 1, București, România

www.raobooks.com

www.rao.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

HESSE, HERMANN

Francisc de Assisi / Hermann Hesse; trad. din lb. germană: Anca
Vasas-Mihăilescu. - București : RAO Distribuție, 2024
ISBN 978-606-006-950-8

I. Vasas-Mihăilescu, Anca (trad.)

2

Cuprins

În loc de introducere / 7
Viața Sfântului Francisc / 13
Legende / 59
<i>Sfântul Francisc îi explică fratelui Leo</i> <i>ce înseamnă bucuria desăvârșită</i> / 59
<i>Cum i-a răspuns</i> <i>Sfântul Francisc fratelui Masseo</i> / 61
<i>Sfântul Francisc le poruncește rândunecelor</i> <i>și le predică păsărilor</i> / 63
<i>Sfântul Francisc</i> <i>îi explică fratelui Leo o viziune</i> / 65
<i>Șoimul Sfântului Francisc</i> <i>pe muntele Alverno</i> / 67
Die laudes creaturarum / 68
În concluzie / 74

Ghirlanda de flori a
Sfântului Francisc de Assisi / 85

Jocul florilor

Din copilăria Sfântului Francisc de Assisi / 98

Fritz Wagner

Francisc de Assisi și Hermann Hesse / 112

În loc de introducere

Dintotdeauna au trăit pe Pământ oameni mari și minunați, care nu își doreau să devină cunoscuți prin fapte singulare și teribile sau prin lucrări de poezie ori literatură. Și, cu toate astea, asemenea spirite au avut o influență uriașă asupra popoarelor și epocilor, lumea vorbind despre ele cu multă râvnă și dorind să afle cât mai multe despre ele, iar, astfel, numele și vestea despre viața lor s-au răspândit din gură în gură și nu s-au pierdut nici-când în tumultul secolelor și al vremurilor în schimbare. Căci influența unor oameni astfel croiți nu se simțea în acțiuni sau cuvântări ori opere ocazionale, ci, mai degrabă, prin faptul că întreaga lor viață părea născută dintr-un singur spirit mare și unit, înfățișându-se privirilor noastre ca o imagine luminoasă și dumnezeiască.

Viața Sfântului Francisc

În al doisprezecelea veac locuia lângă Assisi în ținutul Umbriei un negustor, pe numele său Pietro Bernardone, om avut și bine văzut de concitadinii săi, el ca negustor de mătăsuri numărându-se printre cei mai importanți din tagma negustorească. Așa cum era necesarul obicei al vremurilor, domnul Bernardone călătorea adesea în orașe și țări îndepărtate pentru a-și cumpăra mătásurile din cele mai vestite piețe. Avea mare plăcere și multe avantaje în a călători însă spre apuseanul ținut al francilor, unde se ținea mereu târg mare în bogatul oraș Montpellier. Acolo a reușit să deprindă limba francilor, nu doar obiceiurile și adună multe cunoștințe de toate felurile.

Tot în vremurile acelea existau neguțători călători cu alte obiceiuri și stil de viață decât există azi pe lume. Călătoriile lor se făceau pe atunci cu

mari primejdii, de aceea mulți dintre ei deveneau pe jumătate cavaleri. Pe deasupra, ei ajungeau a fi purtători de cunoștințe sau noutăți dintr-un ținut în altul, administratori ai averilor prinților și potentaiilor vremii, erau, voit ori ba, mesagerii tuturor noutăților, învățăturilor, cântecelor și veștilor. Prin urmare, nu-și însușeau numai obiceiuri și maniere rafinate, ci răspândeau și gândurile și învățăturile înțelepților către mușteriii lor de pretutindeni.

Numitul domn Bernardone o avea drept soață pe una Domina Pica, despre care nu se știe mare lucru în afară de faptul că provenea dintr-o familie de nobili (de aceea i se și spunea Domina). Mai putem crede și că doamna Pica era de obârșie din ținuturile provensale, din regiunile de unde domnul ei soț își căpătase pasiunea pentru binevoitoarea natură a frâncilor și pentru limba frâncă. Cu cât autorii știu a povesti mai puține despre această doamnă de origine nobilă, cu atât dorința de a avea o reprezentare a persoanei ei devine mai mare, căci nu ți-o puteai închipui altminteri decât plină de bunăvoință, blândă și veselă, fiind ea din acel neam de provensali care știau să se și roage aprins, dar și să cânte și să scrie minunate poeme. Iar dacă ne uităm la viața și la felul de a fi al fiului

ei, nu ne părăsește gândul că acest bărbat trebuie să fi avut o mamă deosebit de bună.

Pe vremea aceea nu se vorbea despre nimic altceva mai des ca despre obiectele credinței și cele bisericesti, acestea din urmă suferind, în ciuda triumfului exterior enorm, de o încremenire și dispariție interioară. Din acest motiv, poporul de rând tare mai ofta, iar astăzi ni s-ar părea că pe vremea aceea popoarele aduceau cu un ogor suferind de secetă sau cu un vânat slăbit, care tremura și urla de nevoie și de dorință. La fel cum un copil rătăcit într-o sălbăticie întunecată disperă și se îngrozește și strigă după ajutor cuprins de o teamă teribilă, la fel striga și se agita cu o pasiune arzătoare în sufletul acelor oameni un dor neostoit după izvoare noi. Ici și colo apăreau profeți, clarvăzători și pocăiți se ridicau, iar comunitățile cuprinse de dor se adunau în jurul lor, deși biserica îi condamna și îi urmărea ca eretici și schismatici.

Despre aceste mișcări spirituale, dintre care cea mai puternică se născuse pe tărâmul frâncilor, toată lumea își dorea să afle mai multe, iar un negustor călător avea întotdeauna multe de povestit despre asta și peste tot oamenii îi puneau numeroase întrebări. Și domnul Bernardone avea cunoștință despre aceste lucruri și se prea poate ca și în casa lui să se vorbit mult despre ele. Căci

peste tot omenirea tânjea după o credință vie și dorea să afle mai multe despre Dumnezeu și cele sfinte, care secaseră și muriseră în învățăturile și obiceiurile Bisericii.

Pe lângă asta Bernardone mai afla și vorbea și despre negoțurile lumii, despre războaie și cavalerism și despre împăratul Frederic Barbarossa, care domnea în acele vremuri. Lui Barbarossa, căruia orașele italiene îi răpiseră multă putere după victoria de la Legnano, i-a urmat domnul Henric al VI-lea, care din când în când aducea Italia la mare ananghie. Pe atunci la conducerea orașului Assisi împăratul a numit un vătaf sever, acesta fiind Konrad de Suabia, numit ducele de Spoleto, care ținea din scurt oamenii din cetatea sa de deasupra orașului.

Astfel, casa domnului Bernardone fu martora multor destine și evenimente lumești oglundite asemănător, iar viața din ea era variată și mișcătoare. Iar orașul Assisi, așa cum se numește și astăzi, era un loc minunat și o reședință încântătoare. Căci este situat sus în vârful unui deal abrupt, iar în spate se înalță uriașul Monte Subasio, iar din Assisi se dezvăluie privirii o imagine superbă peste întregul ținut al Umbriei, care se numără printre cele mai frumoase și mai

mănoase din Italia, cu multe orașele, sate, cătune și mănăstiri.

Acum s-a întâmplat că în anul Domnului 1182 (sau, după cum susțin unii, în 1181) doamna Pica din Assisi a dat naștere unui băiat pe când soțul ei se afla în călătorie prin Țara Francească. Mama decisă să îl numească pe băiat Ioan. În ziua în care se petrecu aceste evenimente, în casă sosi un pelerin bătrân, pe care nimeni nu-l cunoștea și care dori să-l vadă pe băiat. Acesta îl luă în brațe, îl privi cu tandră încântare și izbucni în laude rostite în gura mare, prezicând nou-născutului sorți măreți și minunați. Apoi băiatul fu botezat în catedrală cu numele de Giovanni, așadar, Ioan.

Dar când, după o vreme, tatăl Bernardone se întoarse din călătorie, el își numi copilul Francisc și așa i-a rămas numele pentru totdeauna. Îi dădu acel nume, se crede, din pasiunea sa pentru Țara Francilor și spiritul franc. Francisc învăță limba galică încă din fragedă pruncie, pe care o folosi și mai târziu, mai ales când cânta frumoase cântece care să-i bucure sufletul.

Altminteri, băiatul creșcu fără multă învățătură și fu inițiat doar în noțiunile fundamentale ale artei scrisului și latinei. Nici când în viață nu i-a

făcut plăcere să scrie și mânuia până doar cu mare greutate. Chiar dacă nu ajunsese să fie un mare învățat, anii tineri și i-a savurat cu atât mai mare bucurie, privind lumea cu ochii limpezi, căci firea îi era veselă și ușoară și inima deschisă spre toate frumusețile și veseliile vieții.

Pe când se apropia de anii adolescenței, se simți cuprins de un dor de parcă ar fi trebuit să facă ceva deosebit și mareț. Astfel, în sufletul său tânăr se trezi o dorință încă ascunsă și întunecată, care nu avea nici țintă și nici certitudine, făcându-și simțită prezența doar ca o bătaie plăcută din aripă. El se aruncă în viață cu o pasiune tumultuoasă, plin de dorința de a descoperi și a cuceri toată strălucirea și valoarea lumii. I se părea nobil și dezirabil să se dedea vieții cavaleriești mărețe spre care îl atrăgea toată ființa lui. În acele vremuri, dinspre Franța răsunau primele cântece dulci și mărețe ale trubadurilor gali, care îl umpleau pe focosul tânăr de pasiune și dor, el iubind Țara Frâncilor ca pe o patrie îndepărtată. Visul și dorința sa cea mai mare era să devină cavaler și trubadur.

Iar cum tatăl său, chiar dacă nu era de viță nobilă, era totuși bogat și bine văzut, Francisc se înțelegea bine cu fiii de nobili, se antrena în mânăuirea armelor și în arta cântării, cheltuia mult și

trăia în toate privințele asemenea unui tânăr de familie cu rang. Se înfrupta din minunățiile lumii din toate puterile, se îmbrăca în straie scumpe și frumoase, invita la mese și petreceri și se distra călărind, luptând cu spada, dansând și împlinindu-și orice dorință. Căci tovarășii și prietenii săi îl iubeau tare mult, în parte pentru banii săi, dar la fel de mult și pentru firea sa veselă, prietenoasă și cu adevărat nobilă, căci manierele și obiceiurile sale erau la fel de rafinate ca ale celui mai nobil dintre baroni. Curând deveni printre tinerii domnișori conducătorul și regele lor, numit *princeps juventutis*.

Cu toate astea, inima îi rămânea blândă și milostivă.

Se întâmplă odată ca un cerșetor amărât să intre în prăvălia tatălui său și să cerșească în numele Domnului o milostenie cât de mică. Francisc se răsti mânios la el și îl alungă. Dar pe dată se și căi de o asemenea cruzime și fugi după cerșetor pe stradă, dăruindu-i de două ori mai mult decât ceruse.

Dar veniră și vremuri mai tulburi. Armașul împărătesc, domnul Konrad, duce de Spoleto, trebui să se predea papei și, de îndată ce el părăsi Assisi, locuitorii orașului se năpustiră în cetate și